

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Metaphysicam, id est, Scientiam de Ente incorporeo, seu
transnaturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

Cap. I. An anima rationalis sit essentialiter substantia spiritualis creata?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95247](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95247)

LIBER NONVS.

*De ente incorporeo negativè sumpto, siue Spirituali incompleto,
id est, de anima rationali.*

TRACTATVS I.

*De essentia entis spiritualis incompleti,
siue animæ rationalis.*

CAPVT I.

*An anima rationalis sit essentialiter substantia
spiritualis creata?*

I

REVRES Hæretici, & Gentiles, quos referunt Conimbricenses in præfati finxerunt, animam rationalem non esse substantiam, sed accidentariam commixtionem, siue temperiem primarum qualitarum. Cæterum ex principiis fidei, & rationis naturalis facile confutari possunt: si enim anima rationalis esset temperies primarum qualitarum haud dubiè à corpore dependens, atque ad eum mortalis esset: non secus ac primæ qualitates à corpore dependent, mortalesque sunt: at animam rationalem esse independentem à corpore, & immortalem inferius constabit. Rursus evidens est, hominem ab equo substantialiter differre, & non tantum accidentaliter, sicut aqua calida, à frigida differet, at penes solam animam homo ab equo diversus est: ea ergo substantia & non accidens est. Præterea anima rationalis dominatur temperiei primarum qualitarum, earumque inclinationem superat, vel cum ad timorem, vel cum ad amorem, aliamve passionem præcipiunt: at temperies primarum qualitarum ad passionem aliquam inclinans, non magis potest sese ab ea reprehendere, sibiue dominari, quàm lapis in centrum naturali pondere ruens: anima ergo à temperie illa distinguitur: quod autem pereunte temperie primarum qualitarum, animal etiam illicò pereat, & quod pro diversa earum temperie anima nostra diversos affectus habeat, diversaque inclinationes: quod inquam, utrumque horum ita se habeat, duntaxat arguit, animam nostram, ut vnitur corpori, utque in illo diversimodè operetur primis qualitatibus, velut dispositionibus præuis egeret, non vero in iis essentialiter consistere.

2 Alij antiquorum finxerunt, animam esse quidem substantiam, non tamen spiritualem, sed corpoream, & materialem. Hyparchus namque, Heraclitus, Parmenides & Zeno ignem esse dixerunt: Hippocrates, & Thales aquam: Empedocles, & Colytias sanguinem: Encsydemus, Anaximenes, Anaximander, Anaxagoras, & Varro aërem: Democritus, & Epicurus atomorum fortuitum coitum: Tertullianus corpus non elementare, sed alterius rationis, spiritum, nimirum ac statum materialem quidem, sed maioris subtilitatis, quàm sit elementum vllum; cum quo & alij Hæretici censuerunt. Oppositum tamen haud

R. P. Richardi Lyncei, Philosoph. Tom. III.

ægrè probari potest: namque ad Rom. 8. cap. dicitur: *Non secundum carnem ambulamus, sed secundum spiritum.* Et Eccles. ult. *Revertatur pulvis in terram suam, unde erat; & spiritus redeat ad Deum, qui dedit illum.* Item in Decretalibus tit. 1. de summa Trinitate cap. *firmiter credimus, & in Concilio 6. Constantinopolitano actione 11, definitur, animam nostram esse incorpoream.* Rursus id ipsum tradunt plerique Patres, quorum non paucos refert Valentia 1. p. disp. 6. q. 1. puncto 2. Vltèrius ratione probatur id ipsum: quia in primis anima nequit esse materia, siue corpus incompletum: materia enim prima est eiusdem speciei in omnibus substantiis sublunariis, cum tamen anima rationalis omnibus non insit: materia etiam est imperfectissima quædam substantia, ac tantum non omnino passiva: anima vero rationalis est perfectissima substantia. Deique imago, & perfectissimarum operationum activa. Secundò anima nequit esse corpus completum: tum quia alia homo constans anima, & corpore incompleto esset ens per accidens: tum etiam, quia si anima esset corpus incompletum, sicut de cælis nonnulli arbitrantur, non vniretur materiæ, eiusque forma haudquaquam esset. Tertio: anima rationalis nequit esse forma aliqua existens dependenter à corpore nostro, atque hoc nomine corporea, ut tract. 2. cap. 1. patebit: nullus ergo modus defendendi corporalitatem animæ sustineri potest. Adde, nullum corpus cum alio penetrari posse: animam autem cum corpore nostro penetratam esse: anima ergo corpus non est, ut plerique aduersarij censent. Adde etiam animam esse intellectivam, liberam, indivisibilem, & indiuisibilem: quæ omnes rei spiritualis proprietates sunt, ut lib. 6. tractatu 2. ostensum manet.

3 Quod vero contra hanc sententiam firmissimè tenendam obiici solet in septima synodo generali actione 5. refertur quendam S. Ioannem dixisse animas nostras, & Angelicas substantias esse corporeas, momentosum non est: nam Concilium doctrinam hanc non approbavit, sed duntaxat conclusionem, in cuius probationem illa adducta erat: nempe usum sacrarum imaginum pium, ac laudabilem esse. Quæ autem obiicit Tert. lib. 2. de anim. ex Cleanthe: *Non solum corporis lineamentis, sed & anime notis similitudinem parentibus in filios respondere, de speculo scilicet morum & ingeniorum, & affectuum.* Item paulò infra: *Animam compati corpori, cui læso ictibus vulneribus, ulceribus condolefcit: & corpus anima, cui afflicta cura, amore, angore, coherescit per detrimentum socij vigoris; cuius pudorem, & pauorè rubore, atque pallore refertur.* Hæc, inquam, & similia facile solvantur: tantum enim probant, animam esse formam corporis, & ab eius dispositionibus quoad suos effectus pendere. Hinc enim fit, male disposito corpore affligi animam, & e contra: item animas Patrum, & filiorum, ut corporibus eodem modo dispositis haud raro includuntur; sic etiam iisdem affectibus, & ingeniis multoties gaudere, ut optime docet B. Thomas 2. contra gentes cap. 63.

T. 2 Alij

Alij verò antiquorum alteram extremam demerentiam sequuti sunt, & animam particulam diuinam substantiam fixerunt. Verum hæc hæresis damnata est in Concilio Braccarensi 1. cap. 5. contra Priscillianistas, Manichæos, aliosque Hæreticos manifestis etiam rationibus refelli potest: Deus enim est summè simplex, & indiuisibilis: concidi ergo nequit in partes, quarum altera in se maneat, altera vero corpori humano inspiretur. Rursus anima, vt mox constabit, creatur; Deus vero increatus est: illa mutabilis per actus intellectus, & voluntatis; hic omnino immutabilis: illa malo, & culpæ obnoxia: secus vero hic: inuicem ergo distinguuntur.

5 Porro autem cum constet, animam rationalem non aliquid Dei esse, sed potius eam à Deo productam esse, refellenda sunt aliqua de eius origine dogmata. Non pauci enim Ethnicorum, & cum eis Tertullianus, Apollinaris, Lucreferianus, alique Hæretici dixerunt, animam translatione, ac vi feminis effici. Cæterum placitum hoc à Patribus passim damnatur: deinde ratione impugnatur: quia cum dicitur anima vi feminis traduci, ac propagari, aut sensus est, eam per semen realiter produci, vt aliqui sinxerunt, aut sensus est, eam corpore generantis simul cum semine concidi, & corpori genito communicari: ita vt Pater non solum de propria materia, sed etiam de propria anima aliquid in generationem filij conferant, vt alij voluerunt cum Tertulliano de anima capite decimo tertio. At neutrum sustineri potest; non hoc posterius, quia anima est spiritualis, & indiuisibilis: fieri ergo nequit, vt aliqua eius pars cum semine traducatur. Deinde illud prius defendi nequit: cum enim anima rationalis sit independens à corpore, fieri certè non poterit, vt à semine materiali, ac foetidissimo spermate producat, præsertim cum supra vires cuiusuis agentis naturalis etiam perfecti sit independenter à corpore aliquid producere, siue creare. Alij cum Auicenna, & Seleuco putarunt, animas quidem non generari vi feminis, sed creari; eas tamen non nisi ab Angelis creari. Oppositum tamen constat tum auctoritate Hilarij 10. de Trinitate. Bernardi serm. 27. in Cant. Ambrosij. Chrysol. & aliorum Patrum: tum etiam ratione, quia aut animæ rationales creantur à solis Angelis, & non à Deo; & hoc repugnat Scripturæ 1. Genesios: *Formauit Deus hominem de limo terre, & inspirauit in faciem eius spiraculum vite*: neque non etiam lumine rationis naturalis, vt constat ex iis argumentis, quibus omnem creaturam à Deo immediatè produci in Physica demonstrauimus: aut animæ rationales ab Angelis, & eorū creatore creantur: & hoc etiam aperte falsum est: tum quia ad existentiā animæ perfectionem, & cum Deo similitudinem videtur attingere, vt nisi à solo Deo non creetur: tum etiam ob argumenta, quæ in idipsum afferunt Scholastici 2. sententiar. dist. 1. & 1. part. quæst. 45. art. 5. quorū aliqua lib. 5. Physicæ tractatu secundo adduximus.

6 Tandem Platonici, & Origenistæ, & aliqui Hebræorum Rabbinici docent, animas à solo Deo creari, non tamen simul cum formatione corporis, sed multo antè. Cæterum error hic damnatus est in Concilio Braccarensi 1. c. 6. & ab Augustino, Cyrillo, aliisque Patribus reicitur. Rursus si animæ ante corpora create sunt, aut ab æterno create sunt, vt Plato voluit, aut aliquo temporis, vel incuntes, vel procedentis articulo, vt Origenes, & Rabbinorum sax maluit: prius autem dici nequit, cum nullam creaturam esse æternam ex 1. c. Genesios Patres colligant: posterius etiam nullam verisimilitudinem habet: si enim anima in tempore creatur, quod eius creationi tempus aptius

esse potuit, quàm illud, in quo corpus eius susceptiuum vltimo disponitur, & coagmentatur: Præterea si anima ante corpora creata erant, ac longè post in ea demersæ, maxime ob culpas prius admittas, vt Plato, & Origenes opinati sunt: hoc commentitium, & hæreticum est: nam in epist. ad Rom. c. 5. dicitur, per vnum hominem peccatum introisse in mundum: & c. 6. Iacob & Esau priusquam nati essent, nati mali, aut boni egisse. Vltius si anima ante corpora creata erant, ergo in eo statu cognoscebant, & amabant: cur ergo in corpore demissæ obiectorum prius cognitorum non recordantur, confusæ saltem, ac imperfectæ? aut cur in obiecta prius amata peculiarem quandam inclinationem consuetudine partam non experiuntur? Alia argumenta in idipsum probandum congeri solent, quibus tamen non vtor, eo quod probent, animam rationalem naturaliter, & sine miraculo non posse prius creari, quàm vnatur corpori; & hoc adeò exploratum mihi non fit: cur enim anima, & sine corpore naturaliter conseruari, sic etiam sine illo primo creati nequeat, esto cõtrarium de factò vsuenerit.

CAPVT II.

An anima rationalis sit essentialiter forma corporis?

7 Platoniorum non pauci, item Simplicius, Averroës, & alij Peripatetici opinantur, animam rationalem non esse formam corporis, neque ei vnin physice, sed solum ei præsentem adesse, atque assistere; ac respectu eius ita se habere, sicut se habet eques respectu equi; aut Nauarchus respectu nauis. Cæterum error hic in primis confutatur auctoritate Concilij Viennensis sub Clemente 5. Clementina vnica de summa Trinitate, §. 2. & Concilij Lateranensis sub Leone 10. sess. 8. Secundo impugnatur: quia si anima physice vnita, & colligata corpori non esset, sed ei tantum assisteret, sicut gubernator nauis, aut equo eius domitor; cur cum separatur à corpore, tantam violentiam sentiret: cum naua, & eques nauæ, & equo relictis non violentiam, sed requiem experiantur. Rursus tertio: si anima non vniretur corpori, sed ei tantum præsens adesset, naua, aut equitis more; non esset, cur læso, ac male disposito corpore operationes animæ propriè lederentur, cum nimis fatiscente nauis, & male affecto equo, vtriusque tamen gubernator operationes hominis proprias absque vitio exerceat: at qui læso corpore anima operationes proprias intelligendi, & amandi non sine vitio, ac læsione exercet, vt in phreneticis constat. Præterea quarto: si anima non vniretur corpori, sed ei assisteret, ipsa esset totus homo, vt aduersarij in concessio habent: huius autem oppositum in Physica demonstratum manet. Vltius quinto: si vera esset contraria sententia, corpus nostrum naturaliter esse posset absque anima, & quauis alia forma eius loco substituta: haud aliter ac nauis sine naua vilo, & equus sine vilo equite, secluso quouis miraculo esse queunt: at quod corpus nostrum sine anima & alia quauis forma ei substituta naturaliter esse nequeat, & experientia ipsa constat, & in Physica latè probatum manet. Argumenta aduersariorum facilia sunt, & à Conimbricensibus in præsentia rectè soluuntur.

8 Enimverò aliqui Thomistæ cum Caietano 1. part. quæst. 76. art. 1. eui catholice concedant, animam rationalem corpori vniri, eiusque formam esse; tamen vt rationalem, ac intellectiuam corpori vniri negant: cum enim in ea sit gradus intelligendi, & gradus sentiendi penes